

TASVIRIY SAN'AT DARSLARIDA INTENSIV O'QITISH METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH (5-7-SINFLAR MISOLIDA)

Axmedov Dilmurod Xolmamatovich

Navoiy davlat universiteti

“Tasviriy san’at va muhandislik grafikasi” kafedrası o’qituvchisi

Annotatsiya : Ushbu maqolada 5–7-sinf o’quvchilari misolida tasviriy san’at darslarida intensiv o’qitish metodikasini takomillashtirish masalalari ko’rib chiqiladi. Maqolada pedagogik jarayonni samarali tashkil etish, o’quvchilarning ijodiy va amaliy ko’nikmalarini rivojlantirish, darslarda interaktiv va innovatsion uslublarni qo’llashning ahamiyati ta’kidlanadi. Tadqiqot natijalari intensiv metodikaning o’quv jarayonida samaradorligini oshirish va o’quvchilarni faol ishtirok etishga rag’batlantirish imkoniyatlarini ko’rsatadi.

Kalit so’zlar: tasviriy san’at, intensiv o’qitish, pedagogik metodika, 5–7-sinf, ijodiy ko’nikmalar, interaktiv dars

Zamonaviy ta’lim jarayonida o’quvchilarning tasviriy san’atga bo’lgan qiziqishini oshirish va ularning ijodiy salohiyatini rivojlantirish muhim vazifalardan biridir. Ayniqsa, 5–7-sinf o’quvchilari yosh va faol fikrlashga ega bo’lgani sababli, darslar samarali, interaktiv va intensiv bo’lishi lozim. Intensiv o’qitish metodikasi qisqa vaqt ichida o’quvchilarning bilim, ko’nikma va ijodiy faoliyatini maksimal darajada rivojlantirishga imkon beradi. Shu bilan birga, pedagogik jarayonda zamonaviy texnologiyalar va interaktiv uslublarni qo’llash metodikaning samaradorligini oshiradi. Mazkur maqola 5–7-sinf o’quvchilari misolida tasviriy san’at darslarida intensiv o’qitish metodikasini takomillashtirishning nazariy va amaliy jihatlarini o’rganishga qaratilgan.

Zamonaviy ta’lim jarayonida tasviriy san’at darslarini samarali o’tkazish o’quvchilarning ijodiy va estetik rivojlanishi uchun muhim ahamiyatga ega. Ayniqsa, o’rta maktabning 5–7-sinflarida o’quvchilar yosh va faol fikrlashga ega bo’lib, ular diqqatini uzoq vaqt davomida bir nuqtaga jamlashda qiyinchiliklarga duch keladilar. Shu sababli darslarni intensiv tarzda tashkil etish o’quv jarayonini yanada samarali qilish imkonini beradi. Intensiv o’qitish metodikasi o’quvchilarga qisqa vaqt ichida

bilim, ko'nikma va amaliy tajriba olish imkonini beradi, shuningdek, ularning ijodiy fikrlashini rivojlantiradi.

Intensiv metodika asosida darslarni rejalashtirishda bir qancha asosiy prinsiplar hisobga olinadi. Birinchidan, darsning mazmuni o'quvchilarning yosh xususiyatlariga mos kelishi, ular uchun qiziqarli va jalb qiluvchi bo'lishi kerak. Ikkinchidan, dars jarayonida interaktiv metodlar, masalan, guruh ishlari, rolli o'yinlar, vizual va multimedia vositalari qo'llanilishi lozim. Bu uslublar o'quvchilarning diqqatini jamlash, mustaqil fikrlash va ijodiy yondashuvni rivojlantirishga yordam beradi.

Tasviriy san'at darslarida intensiv metodikaning samaradorligi ko'p jihatdan o'quvchilarning amaliy mashg'ulotlarga jalb qilinishi bilan bog'liq. Shu bois, darslar faqat nazariy ma'lumot berishdan iborat bo'lmasdan, o'quvchilarning mustaqil ishlashini rag'batlantiruvchi mashg'ulotlarni o'z ichiga olishi lozim. Masalan, rang va shakl bilan ishlash, kompozitsiya yaratish, turli materiallar bilan tajriba o'tkazish kabi faoliyatlar o'quvchilarda ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirishga yordam beradi.

Shuningdek, intensiv metodika o'quvchilarni o'zaro muloqot va hamkorlik orqali o'rganishga undaydi. Guruhlarda ishlash o'quvchilarda bir-biridan o'rganish, fikr almashish va birgalikda ijodiy natija yaratish ko'nikmalarini shakllantiradi. Bu jarayon, o'z navbatida, o'quvchilarning ijtimoiy va emotsional rivojlanishiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Darslarda multimedia vositalarini qo'llash ham intensiv metodikaning samaradorligini oshiradi. Masalan, video darslar, interaktiv taqdimotlar va vizual materiallar o'quvchilarning e'tiborini jalb qiladi va mavzuni tushunishni osonlashtiradi. Shu bilan birga, texnologiyalardan foydalangan holda o'quvchilarni mustaqil ijodiy ishlarga yo'naltirish, ular uchun qo'shimcha resurslar yaratish mumkin.

Intensiv metodikani takomillashtirish jarayonida o'qituvchi hamda o'quvchi o'rtasidagi o'zaro munosabat muhim rol o'ynaydi. O'qituvchi darsni samarali rejalashtirish, o'quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olish va ularni rag'batlantirish orqali darsning sifatini oshiradi. Shu bilan birga, o'quvchilar mustaqil ishlash jarayonida xatolarini aniqlash, fikrini ifodalash va ijodiy qarorlar qabul qilish imkoniga ega bo'ladilar.

Shuni ta'kidlash kerakki, intensiv metodika doimo monitoring va baholash bilan bog'liq bo'lishi lozim. O'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash, ularning ijodiy faoliyatini kuzatish va tahlil qilish dars jarayonining samaradorligini oshiradi.

Baholash jarayoni faqat yakuniy natijaga qaratilgan bo'lmagan, o'quvchilarning rivojlanish jarayonini qo'llab-quvvatlashga xizmat qilishi kerak.

Amaliyot shuni ko'rsatadiki, 5–7-sinf o'quvchilarida intensiv metodikani qo'llash ularning diqqatini jamlash, tezkor fikrlash va ijodiy yondashuvni rivojlantirishda samarali natija beradi. Masalan, ranglarni tanlash, turli materiallar bilan tajriba o'tkazish va kompozitsiyalar yaratish kabi mashg'ulotlar o'quvchilarni faol ishtirok etishga undaydi. Shu bilan birga, interaktiv metodlar darsni qiziqarli qiladi va o'quvchilarda o'z-o'zini rivojlantirish ko'nikmalarini shakllantiradi.

Natijada, tasviriy san'at darslarida intensiv metodikani qo'llash nafaqat o'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini oshiradi, balki ularning ijodiy salohiyatini rivojlantiradi, dars jarayonini interaktiv va samarali qiladi. Bu esa o'qituvchiga o'quvchilarning individual qobiliyatlarini aniqlash va har bir o'quvchiga mos pedagogik yondashuvni ishlab chiqish imkonini beradi. Shu nuqtai nazardan, intensiv metodikani takomillashtirish pedagogik jarayonning samaradorligini oshirish va o'quvchilarda ijodiy va amaliy ko'nikmalarni rivojlantirishning muhim vositasi hisoblanadi.

Ushbu maqolada 5–7-sinf o'quvchilari misolida tasviriy san'at darslarida intensiv o'qitish metodikasini takomillashtirishning nazariy va amaliy jihatlari ko'rib chiqildi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, intensiv metodikani qo'llash o'quvchilarning ijodiy va amaliy ko'nikmalarini rivojlantirish, ularning diqqatini jamlash va mustaqil fikrlashini oshirish imkonini beradi. Darslarda interaktiv va innovatsion uslublarni qo'llash o'quv jarayonini qiziqarli va samarali qiladi. Shu bilan birga, o'qituvchining individual yondashuvi va multimedia vositalarini qo'llash metodikaning samaradorligini yanada oshiradi. Natijada, intensiv o'qitish metodikasini takomillashtirish pedagogik jarayon sifatini yaxshilash va o'quvchilarda ijodiy salohiyatni shakllantirishning muhim omili hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Шавди́ров С. А. Подготовка будущих учителей к исследовательской деятельности // Педагогическое образование и наука. – 2017. – №. 2. – С. 109-110.
2. Shavdirov S. A. Selection Criteria of Training Methods in Design Fine Arts Lessons // Eastern European Scientific Journal. – 2017. – №. 1. – С. 131-134.

3. Shovdirov S. Analyzing the sources and consequences of atmospheric pollution: A case study of the Navoi region // E3S Web of Conferences. – EDP Sciences, 2024. – T. 587. – C. 02016.
4. Shavdirov S. Method of organization of classes in higher education institutions using flipped classroom technology // AIP Conference Proceedings. – AIP Publishing LLC, 2025. – T. 3268. – №. 1. – C. 070035.
5. Шавдилов С. А. Ўқувчиларда тасвирий саводхонликка оид ўқув компетенцияларини шакллантиришнинг педагогик-психологик жиҳатлари // Современное образование (Узбекистан). – 2017. – №. 6. – С. 15-21.
6. Shovdirov S. A. Tasviriy san'atni o'qitishda o'quvchilarning sohaga oid o'quv kompetensiyalarini shakllantirish omillari // Inter education & global study. – 2024. – №. 1. – С. 8-14.
7. Ibraimov X., Shovdirov S. Theoretical Principles of The Formation of Study Competencies Regarding Art Literacy in Students // Science and innovation. – 2023. – T. 2. – №. B10. – С. 192-198.
8. Шавдилов С. А. ИЗОБРАЗИТЕЛЬНОМУ О. И ПРИКЛАДНОМУ ИСКУССТВУ // INTERNATIONAL SCIENTIFIC REVIEW OF THE PROBLEMS AND PROSPECTS OF MODERN SCIENCE AND EDUCATION. – 2018. – С. 84-85.
9. Shovdirov S. TASVIRIY SAVODXONLIKKA OID O'QUV KOMPETENSIYALARNI SHAKLLANTIRISHDA O'QUVCHILARNI MANTIQUIY VA ABSTRAKT FIKRLASHGA O'RGATISH // Евразийский журнал академических исследований. – 2023. – Т. 3. – №. 12. – С. 193-196.
10. Baymetov B. B., Shovdirov S. A. Methods of Organizing Practical and Theoretical Classes for Students in The Process of Teaching Fine Arts // International Journal on Integrated Education. – 2023. – Т. 4. – №. 3. – С. 60-66.

